

Právo sociálního zabezpečení

Státní sociální podpora

Státní sociální podpora

- účel:
 - obecně – řešení sociálních situací, které jsou obecně společností akceptovány a považovány za potřebné k řešení
 - v ČR – podíl státu na krytí nákladů na výživu a ostatní základní potřeby rodin s dětmi
- základní charakteristika
 - povinné státní zabezpečení
 - systém je prováděn státem a financován státní rozpočtem
 - přesně vymezený osobní a věcný rozsah
 - zaopatřovací princip z hlediska postavení jedince

Státní sociální podpora – zdroje

- Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu
- zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí

Osobní rozsah státní sociální podpory

- vymezeno v ustanovení § 3 zákona č. 117/1995 Sb.
- okruh oprávněných osob
 - fyzická osoba s trvalým pobytem na území ČR (stejnou podmínkou musejí splňovat i osoby společně posuzované)
 - cizinci s dlouhodobým pobytem nad 365 dnů
 - děti – cizinci do jednoho roku věku (narození a hlášení na území ČR)
 - nezletilé děti (cizinci) svěřené na území ČR do péče
 - fyzické osoby, které mají postavení dlouhodobě pobývajících rezidentů v ES s povolením k dlouhodobému pobytu (mají zde bydliště) na území ČR + rodinní příslušníci
 - cizinci s dlouhodobým pobytem na území ČR za účelem vědeckého výzkumu
 - cizinci s doplňkovou ochranou (zákon o azylu)
 - fyzická osoba, které byla podmínka trvalého pobytu prominuta

Osobní rozsah - pokračování

- pojem „rodina“ pro účely státní sociální podpory – vymezuje ust. § 7, rozumí se jím oprávněná osoba a společně posuzované osoby
 - nezaopatřené děti
 - nezaopatřené děti a rodiče těchto dětí
 - manželé partneři nebo druh a družka, nejde-li o rodiče
 - nezaopatřené děti, jejich rodiče, pokud jsou nezaopatřenými dětmi a jsou osamělí, a rodiče těchto rodičů
- podmínkou je, že spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby
 - pozor vyvratitelná právní domněnka společné domácnosti v § 7 odst. 3

Orgány státní sociální podpory

- úřady státní sociální podpory - § 2a
 - v prvním stupni
 - úřady práce
 - Úřad práce hlavního města Prahy
 - ve druhé stupni
 - krajské úřady
 - Magistrát hlavního města Prahy
- Ministerstvo práce a sociálních věcí jako metodický a řídicí orgán státní správy

Věcný rozsah státní sociální podpory

- základní charakteristika dávek
 - obligatorní, peněžité, opakující se nebo jednorázové, doplňkový charakter
- druhy dávek
 - závislé na výši příjmu
 - přídavek na dítě
 - příspěvek na bydlení
 - porodné
 - ostatní dávky
 - rodičovský příspěvek
 - pohřebné
- přeneseně (dříve součást) v návaznosti na podporu rodin
 - dávky pěstounské péče
 - zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
 - příspěvek na úhradu potřeb dítěte
 - odměna pěstouna
 - příspěvek při převzetí dítěte
 - příspěvek při zakoupení motorového vozidla

Právní vztahy státní sociální podpory

- pouze dávkové vztahy
- vznik dávkového vztahu – dávkové schéma stanovené pro jednotlivé dávky
 - pozor opět nutno rozlišovat vznik nároku na dávku a vznik nároku na výplatu dávky
- subjekty
 - oprávněná osoba podle jednotlivých dávek
 - úřad státní sociální podpory
 - další subjekty stanovené zákonem
- obsah – práva a povinnosti subjektů
 - oprávněná osoba – právo (nárok na dávku); povinnosti ohlašovací, osvědčovací, podrobit se odbornému vyšetření
 - úřad státní sociální podpory – poskytovat dávku, vyžadovat oznámení, osvědčení, výzva k přezkoumání zdravotního stavu
 - další subjekty – především informační a osvědčovací povinnosti (např. zaměstnavatel, jiné správní úřady, škola apod.)

Vymezení některý pojmů ve státní sociální podpoře

- nezaopatřené dítě - § 11 a násl.
 - dítě ve věku do skončení povinné školní docházky – nevyvratitelná právní domněnka
 - dítě po skončení povinné školní docházky, nejdéle do věku 26 let, jestliže
 - se soustavně připravuje na budoucí povolání
 - se nemůže soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz
 - z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je neschopno vykonávat soustavnou výdělečnou činnost
- rozhodný příjem – měsíční příjem rodiny zjištěný za rozhodné období
- životní minimum rodiny – součet částek životního minima oprávněné osoby a společně posuzovaných osob podle zákona č. 110/2006 Sb.

Rozhodný příjem

- **životní minimum**
 - jednotlivec 3410 Kč

 - 1. v pořadí 3 140 Kč
 - 2. nebo další v pořadí.
 - a) 2 830 Kč u osoby od 15 let věku, která není nezaopatřeným dítětem,

 - b) 2 450 Kč u nezaopatřeného dítěte od 15 do 26 let věku,

 - c) 2 140 Kč u nezaopatřeného dítěte od 6 do 15 let věku,

 - d) 1 740 Kč u nezaopatřeného dítěte do 6 let věku.

Dávky státní sociální podpory

- přídavek na dítě
 - opakující se, obligatorní, peněžitá dávka, závislá na výši příjmů
 - oprávněnou osobou je nezaopatřené dítě samo (pozor výplata v závislosti na zletilosti)
 - dávkové schéma
 - nezaopatřené dítě
 - rozhodný příjem v rodině nepřevyšuje součin částky životního minima rodiny a koeficientu 2,70

Dávky státní sociální podpory - pokračování

- dávková formule – velmi jednoduchá, výše dávky je stanovena pevnou částkou v závislosti na věku dítěte
 - do 6 let 500,- Kč
 - od 6 let do 15 let 610,- Kč
 - od 15 do 26 let 700,- Kč
- Žádost:
 - https://formulare.mpsv.cz/okdavky/cs/form/edit.jsp?FN=PnD180901107&CMD=EditForm&SSID=3FFtwL_VTQ4Intj1xGnXcVmhRf8r2hdx

Dávky státní sociální podpory - pokračování

- příspěvek na bydlení
 - opakující se, obligatorní, peněžitá dávka, závislá na výši příjmu
 - oprávněná osoba – nájemce nebo vlastník bytu (domu)
 - dávkové schéma
 - náklady na bydlení přesahují částku součinu rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30 (Praha 0,35) a
 - součin rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30 (Praha 0,35) není vyšší než částka normativních nákladů na bydlení
 - dávková formule: rozdíl mezi normativními náklady na bydlení a rozhodným příjmem rodiny vynásobeným příslušným koeficientem

Dávky státní sociální podpory - pokračování

- rodičovský příspěvek
 - opakující se, obligatorní a peněžitá dávka
 - oprávněnou osobou je rodič
 - dávkové schéma
 - obecná podmínka - celodenní a řádná péče o dítě, které je v rodině nejmladší
 - Zvýšená výměra
 - péče o dítě ve věku do 2 let
 - peněžitá pomoc v mateřství nejméně z vyměřovacího základu 380,- Kč na den (výdělek cca 17.000)
 - do konce druhého kalendářního měsíce po kalendářním měsíci, kdy dítě dosáhlo 22 (31) týdnů věku, rodič provedl tuto volbu (nevratné)

Dávky státní sociální podpory - pokračování

- rodičovský příspěvek
 - trvalý pobyt a bydliště (rodina) u žadatele a dítěte
 - možnost volby výše – i v případě příjmu druhého rodiče
 - podmínky zajištění celodenní péče
 - „ať se babka stará“
- Žádost
 - <https://formulare.mpsv.cz/okdavky/cs/form/edit.jsp?FN=RodP180301101&CMD=EditForm&SSID=a6dlK8PdGCvUXO91stNMIvhJlascIu00>

Dávky státní sociální podpory - pokračování

- Porodné
 - jednorázová dávka, obligatorní, peněžitá
 - testovaná dávka ($\text{ŽMR} * 2,7$)
 - oprávněná osoba a dávkové schéma
 - žena, která porodila dítě
 - otec dítěte, jestliže žena, která porodila dítě, zemřela a dávka jí nebyla vyplacena
 - osoba, která převzala dítě do jednoho roku věku do trvalé péče nahrazující péči rodičů

- dávková formule
 - 13 tis. první
 - 10 tis. druhé

Dávky státní sociální podpory - pokračování

- Pohřebné
 - jednorázová, obligatorní a peněžitá dávka
 - velmi omezený rozsah
 - osoba, která vypravila pohřeb
 - nezaopatřenému dítěti
 - osobě, která byla rodičem nezaopatřeného dítěte

- výše je stanovena pevnou částkou 5.000,- Kč

Dávky státní sociální podpory - pokračování

- právem a neprávem vyplacené dávky
 - zpětné přiznání až 3 roky
 - odejmutí/zastavení od poslední vyplacené
 - povinnost vrátit přeplatek/neoprávněně vyplacen
- výplata do konce násl. kal. měsíce
- výplata prostřednictvím Krajské pobočky ÚP

Dávky státní sociální podpory – povinnosti příjemce

- informační povinnosti do 8. dní
- součinnost do 8. dní, jinak zastavení výplaty
- povinnost podrobit se lékařskému vyšetření
- **POZOR! Sankce**
 - FO až 10 000 Kč
 - podnikající FO až 250 000 Kč

Dávky státní sociální podpory – užitečné odkazy

- Portál veřejné správy
 - <https://portal.gov.cz/obcan/zivotni-situace/socialni-zabezpeceni/statni-socialni-podpora>